

**«Абай облысының ішкі саясат басқармасы» ММ
қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне
жүргізілген ішкі талдау нәтижелері туралы
талдамалық анықтама**

30.06.2026 жыл

Семей қаласы

«Абай облысының ішкі саясат басқармасы» ММ (бұдан әрі - Басқарма) басшысының «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» 2026 жылғы 11 маусымындағы № 3-нқ бұйрығы негізінде жұмыс тобы мүшелері 2026 жылдың 5 қаңтарынан 2026 жылдың 30 маусымы аралығындағы басқарма қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Ішкі талдау «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабының 5-тармағына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызметі істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес жасалды.

Ішкі талдау «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы Заңының 8-бабының 5-тармағына, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау барысында Басқарманың қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілер, ішкі құжаттар, лауазымдық нұсқаулықтар, мемлекеттік сатып алуларды ұйымдастыру және өткізу, мемлекеттік әлеуметтік және ақпараттық тапсырысты іске асыру, кадрлық және қаржы-шаруашылық қызмет бағыттары зерделенді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау мынадай бағыттар бойынша жүргізілді:

1. Басқарма қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
2. персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдарды анықтау;
3. мүдделер қақтығысын реттеу;
4. мемлекеттік қызметтер көрсету;
5. рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру;
6. бақылау-тексеру функцияларын іске асыру;
7. қаржы-шаруашылық қызмет;
8. ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану.

1. Басқарма қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бағыты бойынша

Талдау кезеңінде Басқармамен нормативтік құқықтық актілер қабылданбаған.

Басқарманың негізгі міндеттері:

1. заңды және негізделген шешімдер қабылдау;
2. қабылданған шешімдердің орындалуын бақылауды қамтамасыз ету;
3. жеке және заңды тұлғалардың Басқармаға жолдаған өтініштерін қарау, олардың орындалуын бақылау және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларда және тәртіппен жауаптар беру;
4. жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін қабылдауды ұйымдастыру;
5. қолданыстағы заңнамада көзделген өзге де міндеттерді іске асыру.

Басқарманың қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерге жүргізілген талдау нәтижесінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін туындататын нормалар анықталған жоқ.

2. Персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдарды анықтау

Басқармадағы кадрлық жұмыс Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет және еңбек заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға орналасу қолданыстағы заңнамаға сәйкес конкурстық негізде жүргізіледі. Мемлекеттік қызметшілердің кадрлық іс жүргізуі мемлекеттік қызмет персоналын басқару жөніндегі жұмысты ұйымдастыруды қамтамасыз ететін «Е-қызмет» интеграцияланған ақпараттық жүйесі арқылы жүзеге асырылады. Басқарма қызметкерлерінің мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігі қамтамасыз етіледі.

Мемлекеттік қызметке кіру кезінде заңнамада белгіленген талаптарға сәйкес арнайы тексеру жүргізуге қажетті құжаттар уақтылы рәсімделеді.

Басқарма қызметкерлері белгіленген кестеге сәйкес Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясында және оның филиалдарында қайта даярлау және біліктілігін арттыру курстарынан өтеді.

Мемлекеттік қызметшілердің жеке істерінде мемлекеттік қызметке қатысты қажетті құжаттар, мемлекеттік қызметшілердің Әдеп нормаларымен танысу парақтары және сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулердің сақталуына қатысты құжаттар қамтылған.

Талдау кезеңінде Басқарманың мемлекеттік қызметшілерін мемлекеттік қызметке кір келтіретін құқық бұзушылықтар үшін әкімшілік немесе тәртіптік жауаптылыққа тарту, сондай-ақ қызметтік әдеп қағидаларын бұзғаны үшін тәртіптік жауаптылыққа тарту фактілері анықталған жоқ.

Басқарма қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық қылмыстар мен құқық бұзушылықтар жасау фактілері анықталған жоқ.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңында белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер мен тыйым салуларды бұзу фактілері анықталған жоқ.

Басқарманың мемлекеттік қызметшілеріне қатысты келеңсіз материалдарды анықтау мақсатында бұқаралық ақпарат құралдарына мониторинг жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

Басқармаға ведомстволық бағынысты 2 коммуналдық мемлекеттік мекеме бар. Аталған мекемелердің директорлары мен директор орынбасарларын Басқарма басшысы тағайындайды, бұл лауазымдар мемлекеттік қызметті жүзеге асыратын адамдарға теңестірілген.

Осыған байланысты аталған лауазымдарға тағайындау, ауыстыру, көтермелеу, оқуға жіберу және тәртіптік жауаптылыққа тарту кезінде лауазымды тұлғаның субъективті шешім қабылдауы және жекелеген тұлғаларға заңсыз артықшылық беру мүмкіндігі сыбайлас жемқорлық тәуекелі ретінде айқындалды. Сонымен қатар, кадрлық шешімдерді қабылдау кезінде мүдделер қақтығысының туындау қаупі бар.

Ұсынымдар:

- бағынысты ұйымдардың басшыларына қатысты кадрлық шешімдерді Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес қабылдауды қамтамасыз ету;
- кадрлық шешімдердің объективтілігі мен ашықтығын қамтамасыз ету;
- кадрлық мәселелерді қарау кезінде мүдделер қақтығысына жол бермеу;
- кадрлық шешімдердің негізділігін растайтын құжаттарды толық рәсімдеу.

3. Мүдделер қақтығысын реттеу

Талдау кезеңінде Басқарма қызметкерлері арасында мүдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ.

Жақын туыстарының, ерлі-зайыптылардың және жекжаттардың тікелей бағыныстылықта немесе бақылауда бірге қызмет атқару фактілері анықталған жоқ. Мемлекеттік қызметшілердің қызметтік міндеттерін орындау барысында мүдделер қақтығысының туындау фактілері анықталған жоқ.

Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда оны Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен реттеу қажеттілігі туралы қызметкерлерге түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

4. Мемлекеттік қызметтер көрсету

Басқарма мемлекеттік қызметтер көрсетпейді. Осыған байланысты аталған бағыт бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

5. Рұқсат беру функцияларын жүзеге асырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері

Басқармада рұқсат беру функциялары жоқ. Осыған байланысты аталған бағыт бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

6. Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру

Басқармаға Абай облысының аумағында Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерінің пайдаланылуын (белгіленуін, орналастырылуын) бақылау және мониторингтеу функциялары жүктелген.

Аталған функцияларды жүзеге асыру барысында бақылау нәтижелерін субъективті бағалау немесе жекелеген тұлғаларға артықшылық беру мүмкіндігі зерделенді.

Талдау барысында бақылау-тексеру функцияларын жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

7. Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері

Мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асыру саласындағы тәуекелдер

Азаматтық қоғам институттарымен өзара іс-қимыл және әдістемелік жұмыс бөлімінің негізгі міндеттерінің бірі мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асыруды үйлестіру болып табылады.

2026 жылы мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асыру шеңберінде жоспарланған қаражат көлемі **41 792,0 мың теңгені** құрайды.

2026 жылы 8 шарт жасалып, олардың жалпы сомасы **38 517,7 мың теңгені** құрады.

2026 жылға арналған жылдық жоспар 2025 жылғы 29 желтоқсанда мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы орналастырылған.

Мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс шеңберіндегі сатып алу рәсімдері қолданыстағы мемлекеттік сатып алу заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Конкурстық өтінімдерді қарау және бағалау кезінде конкурстық комиссия мүшелерінің субъективті көзқарас танытуы, жекелеген әлеуетті өнім берушілерге негізсіз артықшылық беруі немесе конкурс нәтижесіне ықпал етуі мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі конкурстық өтінімдерді бағалау кезеңінде туындайды.

Ұсынымдар:

- мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асыру кезінде мемлекеттік сатып алу туралы заңнама талаптарын қатаң сақтау;
- конкурстық өтінімдерді қарау кезінде объективтілік пен ашықтықты қамтамасыз ету;
- конкурстық комиссия мүшелерінің шешім қабылдау кезінде мүдделер қақтығысына жол бермеу;
- орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер бойынша есептерді қабылдау кезінде белгіленген тәртіпті сақтау;
- мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс шеңберінде орындалатын жұмыстардың сапасы мен қаржылық есептілігін бақылауды күшейту.

Мемлекеттік ақпараттық тапсырысты іске асыру саласындағы тәуекелдер

«Ақпараттық саясат және БАҚ мониторингі» бөлімінің негізгі міндеттерінің бірі мемлекеттік ақпараттық тапсырысты іске асыруды үйлестіру болып табылады.

2026 жылға арналған мемлекеттік ақпараттық тапсырыс шеңберінде **953 млн теңге** көлемінде қаражат ойнатылып, барлығы **72 бұқаралық ақпарат құралымен** келісімшарт жасалды. Барлық шарттар ашық конкурстық рәсімдер арқылы бәсекелестік тәсілмен жасалды. Өтінімдерді қарау жөніндегі комиссиялардың құрамына қатысушылар ұсынған құжаттарды объективті қарау мақсатында қоғамдық институттар мен мүдделі емес БАҚ өкілдері енгізілген. Сонымен бірге жеткізушілердің өтінімдерін қарау және оларды келесі кезеңге жіберу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындау мүмкіндігі бар. Аталған тәуекел өтінімдерді қарау кезінде субъективті көзқарас таныту, жекелеген қатысушыларға артықшылық беру және конкурстық рәсімдердің нәтижесіне ықпал ету мүмкіндігімен байланысты.

Ұсынымдар:

- мемлекеттік сатып алу туралы заңнама талаптарын қатаң сақтау;
- конкурстық комиссия мүшелерінің өтінімдерді қарау кезінде объективтілігін қамтамасыз ету;
- комиссия құрамына қоғамдық институттар мен мүдделі емес БАҚ өкілдерін тарту практикасын сақтау;
- комиссия мүшелерінің мүдделер қақтығысын болдырмау;
- мемлекеттік ақпараттық тапсырыс шеңберіндегі шарттардың орындалуына тұрақты мониторинг жүргізу.

Мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру саласындағы тәуекелдер

«Әкімшілік-қаржы» бөлімінің бас маманының функционалдық міндеттеріне мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу, мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарын қалыптастыру, конкурстық құжаттаманы әзірлеу, шарттарды рәсімдеу, есептілікті жүргізу, шарттардың орындалуын мониторингтеу, сондай-ақ бюджеттік жоспарлау және бюджеттің атқарылуына қатысты жұмыстарды жүргізу кіреді.

Аталған өкілеттіктерді жүзеге асыру кезінде сатып алуды жоспарлау, конкурстық құжаттаманы әзірлеу, әлеуетті өнім берушілердің өтінімдерін қарау, шарттарды жасасу және олардың орындалуын бақылау кезеңдерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туындауы мүмкін.

Тәуекел жекелеген өнім берушілердің мүддесіне сәйкес келетін талаптарды белгілеу, өтінімдерді бағалау кезінде субъективті көзқарас таныту немесе мемлекеттік сатып алу рәсімдеріне заңсыз ықпал ету мүмкіндігімен байланысты.

Ұсынымдар:

- Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасының талаптарын қатаң сақтау;
- мемлекеттік сатып алуды жоспарлау және өткізу рәсімдерінің ашықтығын қамтамасыз ету;

- конкурстық құжаттаманы әзірлеу кезінде барлық әлеуетті өнім берушілер үшін тең жағдай жасау;
- конкурстық комиссия мүшелерінің жауапкершілігін арттыру;
- мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда оны заңнамада белгіленген тәртіппен реттеу;
- бір көзден алу тәсілімен жүргізілетін мемлекеттік сатып алулардың санын барынша азайту;
- мемлекеттік сатып алу туралы ақпаратты «Ашық бюджеттер» интернет-порталына белгіленген мерзімде орналастыру.

Қаржылық операциялар және ақшалай ынталандыру саласындағы тәуекелдер

«Әкімшілік-қаржы» бөлімінің бас маманының функционалдық міндеттеріне ақшалай қаражаттың қозғалысын бақылау, мүлікті есепке алу, түгендеу жүргізу және материалдық құндылықтарды есептен шығару бойынша құжаттарды дайындау кіреді. Сонымен қатар азаматтық сектор өкілдері мен журналистерге өңірдің әлеуметтік дамуына және жалпы әлемдік өмірге қосқан үлесі үшін ақшалай ынталандыру сыйақыларын төлеу мәселелері бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындау мүмкіндігі қаралды.

Қазіргі уақытта аталған санаттағы азаматтарға ақшалай ынталандыру сыйақылары төленбеген.

Азаматтық қоғам өкілдерінің қатысуымен комиссия құру көзделген.

Аталған бағыттағы тәуекел сыйақы алушыларды айқындау, сыйақы мөлшерін белгілеу және тиісті шешім қабылдау кезінде субъективті көзқарас таныту, жекелеген тұлғаларға негізсіз артықшылық беру мүмкіндігімен байланысты.

Ұсынымдар:

- ақшалай ынталандыру алушыларды айқындаудың нақты және ашық өлшемшарттарын белгілеу;
- сыйақы тағайындау мәселелерін комиссияның қарауына шығару;
- комиссия құрамына азаматтық қоғам өкілдерін енгізу;
- қабылданған шешімдерді тиісті құжаттармен рәсімдеу;
- ақшалай қаражаттың мақсатты және негізді жұмсалуын қамтамасыз ету;
- төлемдер бойынша есептіліктің ашықтығын қамтамасыз ету.

8. Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану

Басқарма қызметінде мемлекеттік қызметшілердің кадрлық іс жүргізуін ұйымдастыру үшін «Е-қызмет» интеграцияланған ақпараттық жүйесі пайдаланылады.

Азаматтардың өтініштері «e-Otinish» ақпараттық жүйесі арқылы қабылданады.

Басқарма қызметкерлері азаматтар мен заңды тұлғалардан келіп түскен өтініштерге тұрақты мониторинг жүргізіп, олардың заңнамада белгіленген мерзімдерде қаралуын қамтамасыз етеді.

Ақпараттық жүйелерді пайдалану барысында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін фактілер анықталған жоқ.

Басқарма қызметкерлерінің ақпараттық жүйелердегі деректерге қол жеткізу құқықтарын қызметтік өкілеттіктеріне сәйкес пайдалану қамтамасыз етіледі.

Талдау кезеңінде Басқарма қызметкерлері тарапынан ақпараттық жүйелерді пайдалану кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ. Сонымен қатар, Басқарма мемлекеттік қызметшілеріне қатысты келеңсіз материалдарды анықтау мақсатында бұқаралық ақпарат құралдарына мониторинг жүргізілді. Талдау кезеңінде Басқарма қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық сипатындағы келеңсіз материалдар анықталған жоқ.

Қорытынды ережелер мен жалпы ұсынымдар

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау қорытындысы бойынша Басқарманың жұмыс тобымен **5 лауазым сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім екендігі анықталды.** Анықталған негізгі тәуекелдер мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты және мемлекеттік ақпараттық тапсырысты іске асыру, мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу, кадрлық шешімдер қабылдау, сондай-ақ қаржылық операциялар мен ақшалай ынталандыру мәселелерімен байланысты.

Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету мақсатында мынадай ұсынымдар енгізіледі:

- Басқарма қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау және төмендету бойынша жұмысты тұрақты негізде жалғастыру;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдар бойынша ішкі бақылауды күшейту;
- мемлекеттік сатып алу, мемлекеттік әлеуметтік және ақпараттық тапсырысты іске асыру кезінде ашықтық пен объективтілікті қамтамасыз ету;
- конкурстық комиссиялардың жұмысында мүдделер қақтығысына жол бермеу;
- кадрлық шешімдерді қабылдау кезінде заңдылық пен объективтілік қағидаттарын сақтау;
- қаржы қаражатын жұмсау кезінде негізділік пен мақсаттылықты қамтамасыз ету;
- Басқарма қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтауына тұрақты мониторинг жүргізу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған ақпараттық-түсіндіру іс-шараларын тұрақты түрде ұйымдастыру;
- анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету жөніндегі іс-шараларды тиісті жоспарға енгізіп, олардың орындалуына мониторинг жүргізу.

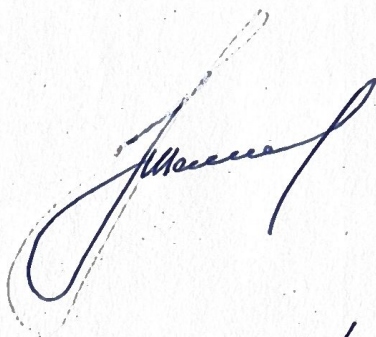
Басқарма басшысы

Ж. Жұмаділов

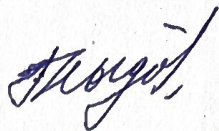
Жұмыс тобы:

Басшының орынбасары,
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне
ішкі талдау жүргізуге жауапты,
жұмыс тобының жетекшісі

А. С. Жемағұлов

Басшының орынбасары,
жұмыс тобының мүшесі

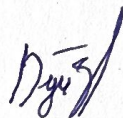
Г. Н. Ыдырышева

Әкімшілік-қаржы бөлімінің басшысы,
жұмыс тобының мүшесі

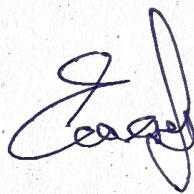
Д. Т. Аухадиева

Қоғамдық - саяси жағдайды талдау бөлімінің
басшысы, жұмыс тобының мүшесі

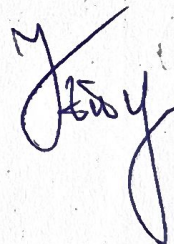
М. Н. Діосембаева

Ақпараттық саясат және БАҚ мониторингі
бөлімінің басшысы, жұмыс тобының мүшесі

Д. С. Ешенғазин

Азаматтық қоғам институттарымен өзара
әрекеттесу және әдістемелік жұмыс бөлімінің
басшысы, жұмыс тобының мүшесі

А. Қапасов

Қазақстан халқы Ассамблеясы
хатшылығының және этносаралық
қатынастарды мониторингілеу бөлімінің
басшысы, жұмыс тобының мүшесі

М. М. Құрманов

Қоғамдық-саяси жағдайды талдау бөлімінің
бас маманы, жұмыс тобының мүшесі

Р. Б. Мұсағалиев